

Factsheet

Testen: zitten daar niet relatief veel onrechtmatige uitgaven? 01-06-2022

Onderwerp:	
Kernboodschap	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn voor het testbeleid verschillende uitgaven gedaan onder dwingende spoed. (Dwingende spoed is een rechtmatige afwijkingsgrond voor de aanbestedingsregels.) • Er is ten allen tijden geprobeerd om de aanbestedingsregels te volgen, maar dit was niet altijd mogelijk en zou ten koste zijn gegaan van de bestrijding van de pandemie. Dit zijn afwegingen die we hebben moeten maken. • In een aantal gevallen is geconcludeerd dat het beroep op dwingende spoed niet altijd gerechtvaardigd was cq onvoldoende onderbouwd, waardoor de uitgaven als onrechtmatig werden aangemerkt.
Argumentatie	<ul style="list-style-type: none"> • Dit kwam vooral veel voor bij het testbeleid omdat: <ul style="list-style-type: none"> ○ Het testen was direct vanaf het begin van de crisis nodig. Denk daarbij aan de rol van de GGD'en om grootschalig iedereen met klachten te kunnen testen. ○ Het testbeleid stond in het begin van de coronacrisis nog in de kinderschoenen en ontwikkelde zich in de periode daarna. Testen heeft veel verschillende functies: testen om het virus op te sporen en te bestrijden, en testen om de samenleving verder te openen. ○ In het testlandschap waren er continu nieuwe innovatieve ontwikkelingen (bijv. de zelftest en de antigeen test). Aan het begin van de crisis waren bepaalde testmethoden nog niet gevalideerd en nog onvoldoende onderzocht, later bleek dat deze wel een rol konden spelen. Daardoor was het dus niet altijd mogelijk de reguliere aanbestedingstrajecten te volgen. ○ De wensen vanuit de Kamer, de samenleving en het kabinet om zaken zo snel mogelijk uit te voeren, stroken niet met langdurige aanbestedingstrajecten. ○ De combinatie van de snelheid die nodig was in de bestrijding van de pandemie, en de ontwikkeling van het testbeleid, geeft een groter risico op het doen van uitgaven die achteraf als onrechtmatig worden beschouwd.
Politieke afspraken (regeerakkoord, convenant, coalitieafspraken e.d.)	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit de Kamer en om de crisis effectief te kunnen bestrijden moest er snel actie ondernomen worden. Dit strookt niet met langdurige aanbestedingstrajecten. Denk bijvoorbeeld aan het grootschalig testen bij de GGD'en, het testen om de samenleving te openen, het testen doorwerkgevers.
Feiten&cijfers	
Overig (zoals heikele punten en pers)	Er is begin 2021 een kort geding aangespannen door 20 bedrijven (die zich benadeeld voelden), tegen de opdrachtverstrekking van VWS aan Stichting Open Nederland om de coordinatie van het toegangstesten te doen. Uiteindelijk heeft de Rechter geoordeeld dat de klachten onvoldoende onderbouwd waren door de tegenpartij, en werd de rechtszaak dus niet gewonnen door de tegenpartij.